

Aan:  
de voorzitter en leden van  
provinciale staten van Drenthe

Assen, 17 maart 2005  
Ons kenmerk 9/5.2/2005001826  
Behandeld door de heer R.G.J. Derksen (0592) 36 56 78  
Onderwerp: Rapportage milieuklachten zaak Hijken

Geachte voorzitter/leden,

Tijdens de statenvergadering van 9 februari 2005 is door ons college bij monde van de portefeuillehouder Handhaving, de heer J.H. Schaap, een rapportage toegezegd over vorengenoemd onderwerp. Hieronder treft u bedoelde rapportage aan.

*Handhaving (toezicht) door de provincie Drenthe*

Handhaving is het kader waarbinnen bedrijven, burgers en medeoverheden ertoe worden aangezet de voor hen geldende verplichtingen na te leven. De provinciale handhavingstaken richten zich onder meer op houders van vergunningen die door de provincie zijn afgegeven. Zo nodig worden daarbij dwangmiddelen ingezet. Handhaving is per definitie maatwerk, een proces dat rekening houdt met en recht doet aan alle relevante belangen, feiten en omstandigheden.

Uit oogpunt van rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en ter vergroting van de transparantie, is een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden betreffende de inzet van handhavinginstrumenten door ons vastgelegd in beleidsregels, strategieën en werkwijzen. Bedoeld besluit, kenmerk 5.7/2004012440, is onlangs gepubliceerd in het Provinciaal blad nummer 4 van 2005.

Handhaving en toezicht in het kader van wet- en regelgeving op milieugebied geschieden door diverse overheden.

*De Maatschap Veninga*

De Maatschap Veninga (Oranjekanaal ZZ 43a te Hijken) houdt zich bezig met het telen, spoelen, behandelen en verhandelen van (lelie)bollen. De bedrijfsactiviteiten van de maatschap hebben zich de laatste jaren flink uitgebreid.

De maatschap valt onder categorie 9.1, lid f, van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Op grond van voornoemd besluit zijn burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe het zogenoemde bevoegd gezag binnen de inrichting. Een en ander houdt in dat de gemeente verantwoordelijk is voor het toezicht en de handhaving van de vigerende wet- en regelgeving.

De Maatschap Veninga heeft bij de uitoefening van haar activiteiten niet alleen te maken met de gemeente Midden-Drenthe, maar ook met de provincie en het waterschap. De verantwoordelijkheid voor het toezicht op het oppervlaktewater, bijvoorbeeld het lozen van verontreinigd afvalwater in oppervlaktewater, ligt bij het waterschap (i.c. het waterschap Reest en Wieden). In geval de maatschap (grotere) hoeveelheden water wil onttrekken uit het Oranjekanaal, dient zij daarvoor toestemming te verkrijgen van het waterschap.

Voorzover het gaat om het onttrekken van grondwater uit de bodem (zowel binnen als buiten de inrichting), dient afhankelijk van de hoeveelheid grondwater dit te worden gemeld bij de provincie dan wel een vergunning te worden aangevraagd.

De provincie is ook het "bevoegd gezag" voor eventuele milieuovertredingen die buiten de inrichting plaatsvinden, bijvoorbeeld bij het storten van bollenafval op een perceel land waar geen (lelie)bollen zijn geteeld. In het Bestuurlijk Provinciaal Handhavingsoverleg - een samenwerkingsverband tussen onder meer de twaalf Drentse gemeenten en vier waterschappen - is afgesproken dat de grens voor het optreden tegen het storten van afval wordt gelegd bij 50 m<sup>3</sup>; onder de genoemde grens is de gemeente het bevoegd gezag, daarboven de provincie.

#### *Milieuklachten gericht tegen de Maatschap Veninga*

De eerste klacht die de heer Willems (Oranjekanaal ZZ 45 te Hijken) bij de provincie heeft neergelegd dateert van september 2003. Betrokkene heeft diverse klachten geuit over (milieu)overlast zoals bodem- en waterverontreiniging (aanwezigheid van veel te hoge concentraties gewasbeschermingsmiddelen in de sloten rondom het spoelbassin), het uitrijden en verspreiden van gewasresten van bollen in strijd met artikel 10.2 van de Wet milieubeheer (Wm) (het ontdoen van afvalstoffen door deze buiten de inrichting te storten, in de bodem te brengen of te verbranden), het mengen van grond met het slib afkomstig uit het spoelbassin, het uitrijden en verspreiden van bollengrond naar percelen waar geen bollen zijn geteeld, het zonder vergunning onttrekken van grondwater, het in strijd met de regelgeving (zonder vergunning) uitvoeren van bedrijfsactiviteiten, geluidsoverlast ten tijde van het leeghalen van het spoelbassin en het in strijd met de bouwvergunning oprichten van een loods. De heer Willems verzoekt de provincie handhavend op te treden tegen vorengenoemde overtredingen. Een dergelijk verzoek wordt ook neergelegd bij de gemeente Midden-Drenthe en het waterschap Reest en Wieden.

De provincie heeft zich op het standpunt gesteld dat, op grond van de hiervoor uiteengezette bevoegdheidsverdeling, het de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de gemeente is om eventueel handhavend op te treden. Wij hebben de heer Willems in november 2003 bericht dat wij voornemens zijn niet handhavend op te treden. Het verzoek van de heer Willems is vervolgens doorgezonden naar de gemeente Midden-Drenthe.

Na behandeling van de zienswijze van de heer Willems hebben wij in maart 2004 het verzoek om handhavend op te treden afgewezen. De heer Willems heeft vervolgens in april 2004 een bezwaar ingediend tegen de weigering van de provincie om

handhavend op te treden. In dit geschil hebben wij, op advies van de Commissie van advies voor de bezwaarschriften en klachten van de provincie Drenthe, betrokkene in augustus 2004 niet-ontvankelijk verklaard en voorzover de klacht was gericht tegen het niet handhavend optreden in de kwestie van de grondwateronttrekking, deze ongegrond verklaard.

Een tussentijds verzoek van de heer Willems bij de Raad van State om een voorlopige voorziening, waarbij kort weergegeven, werd verzocht om handhavend optreden door de provincie Drenthe, is door de Raad van State in juni 2004 afgewezen. In de bodemprocedure is door de Raad van State nog geen uitspraak gedaan. Momenteel loopt een mediation traject dat op initiatief van de Raad van State is gestart om de klachten en procedures van de heer Willems gericht tegen de Maatschap Veninga onderling te bespreken en zo mogelijk in te laten trekken.

De gemeente Midden-Drenthe heeft het verzoek van de heer Willems om handhavend op te treden in november 2003 gemotiveerd afgewezen. De heer Willems heeft geen bezwaar aangetekend tegen dit besluit.

Het verzoek van de heer Willems gericht aan het waterschap Reest en Wieden om handhavend op te treden tegen de maatschap in verband met onder andere het lozen van verontreinigd afvalwater, is in juli 2004 gemotiveerd afgewezen. De heer Willems heeft geen bezwaar aangetekend tegen dit besluit.

Naar aanleiding van een e-mail d.d. 26 juli 2004 van de heer Willems gericht aan de provincie en de gemeente Midden-Drenthe, waarin hij melding maakt van het door de maatschap in de bodem brengen van loliepluis en aanverwante zaken, heeft een toezichthouder van de provincie gezamenlijk met de (milieu)politie op 29 juli 2004 een bezoek gebracht aan de maatschap. Daarbij is geconstateerd dat het materiaal dat de maatschap verwerkt op het bezochte perceel land, strijdig is met de vigerende regelgeving. Wij hebben de maatschap opdracht gegeven de werkzaamheden te staken. Aangezien het ging om ongeveer 30 m<sup>3</sup> organisch afval hebben wij, in het kader van de handhavingssamenwerking en gelet op de onderlinge afspraken, de gemeente Midden-Drenthe schriftelijk in kennis gesteld van onze bevindingen en verder geen maatregelen getroffen.

Bij een controlebezoek op 13 augustus 2004 is door de toezichthouder geconstateerd dat de voornoemde werkzaamheden zijn gestaakt. Bij een hernieuwde controle op 3 september 2004 werd geconstateerd dat er opnieuw sleuven waren gegraven in het bewuste perceel; de maatschap is schriftelijk te kennen gegeven dat wij niet zullen toestaan dat afvalstoffen, afkomstig van de loliecultuur, buiten de inrichting op of in de bodem worden gebracht. Wij hebben aangegeven dat wij in geval van overtreding bestuursrechtelijk zullen optreden wegens overtreding van artikel 10.2 van de Wm.

In november 2004 is de maatschap door ons zowel schriftelijk als mondeling op de hoogte gesteld van voorgenomen wijzigingen in de vigerende wet- en regelgeving (i.c. het Besluit vrijstelling stortverbod buiten de inrichting) en de consequenties die daaruit voortvloeien voor de wijze waarop de maatschap gewasresten van loliebollen kan verwerken op het land.

Op 9 december 2004 is, naar aanleiding van een hernieuwde klacht van de heer Willems, door onze toezichthouders geconstateerd dat de maatschap in strijd met het bepaalde in artikel 10.2 van de Wm heeft gehandeld, te weten het storten van bollen-

resten op een perceel waar geen leliebollen zijn geteeld. Het betrof in dit geval een hoeveelheid van meer dan 50 m<sup>3</sup>. Op grond van het bepaalde in artikel 18.2.a, tweede lid, van de Wm is de provincie bevoegd ten aanzien van overtredingen van artikel 10.2 van de Wm, bestuursrechtelijk op te treden. Wij hebben de maatschap bij brief van 17 december 2004 op de hoogte gesteld van ons voornemen een dwangsom op te leggen. Op 28 januari 2005 hebben wij, na afweging van de zienswijze van de maatschap, een definitief besluit over de dwangsombeschikking genomen.

Op 7 december 2004 heeft over de onderhavige materie op verzoek van statenlid de heer Ch. de Haas van de Onafhankelijke Partij Drenthe, een onderhoud plaatsgevonden met gedeputeerde de heer Joh. Dijks. Op verzoek van eerstgenoemde is een gespreksverslag opgesteld, gedateerd 13 december 2004. Het betrof dus een weergave van hetgeen op 7 december 2004 is besproken. Toen was nog geen sprake van de geconstateerde overtreding op 9 december 2004 en kon hierover derhalve ook geen melding worden gemaakt in het gespreksverslag.

Op grond van de aanhoudende klachten van de heer Willems en inmiddels ook overige buurtbewoners gericht tegen de maatschap, heeft de gemeente Midden-Drenthe in samenwerking met de provincie onlangs besloten nader onderzoek te doen naar de grondstromen vanaf 1 januari 2003 tot en met heden. Tevens is besloten over te gaan tot bemonstering van de aanwezige spoelgrond in het spoelbassin alsmede de aangelegde dijken van het spoelbassin, om uitsluitel te krijgen over mogelijke vervuiling door bestrijdingsmiddelen. Het onderzoek is nog niet afgerond.

De zaak Hijken heeft in 2004 uitgebreid de aandacht gehad van diverse overheden, zoals de gemeente Midden-Drenthe, het waterschap Reest en Wieden, het Openbaar Ministerie en de VROM-Inspectie. De overheden hebben onderling diverse malen contact gehad; stukken zijn uitgewisseld en er is op ambtelijk en bestuurlijk niveau overleg geweest. Van het langs elkaar heen werken is naar ons oordeel geen sprake geweest. Voorzover bij u de opvatting heerst dat "de provincie" in dit soort gevallen moet "ingrijpen", dient hierbij wel in ogenschouw te worden genomen, dat genoemde overheden op grond van de bestaande wet- en regelgeving hun eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden hebben. Slechts in het geval van aantoonbare taakverwaarlozing (artikel 124, juncto artikel 135, van de Gemeentewet) kan de provincie bestuurlijke maatregelen tegen een gemeentebestuur treffen.

Wij menen u met de informatie in deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

aw/cs/coll.